

SCHONE LUCHT KAN WÉL!

STOP HET

$$\frac{\sum_{k=1}^m \left(\sum_{l=1}^{1/k} \sum_{j=1+l}^{1/k} (x_{kl} - x_{kj})^2 \right)}{\sum_{k=1}^m n_k \times (n_k - 1) / 2} = ?$$

SCHOONREKENEN

SP.

Inhoud

Stop het schoonrekenen

Bijlage 1: NO₂-concentratie metingen Utrecht, verkennende metingen luchtkwaliteit (zonder analysecertificaten), Buro Blauw

Bijlage 2: Metingen vergeleken met berekeningen, Werkgroep Luchtkwaliteit SP

STOP HET SCHOONREKENEN

De kwaliteit van de lucht in de stad Utrecht wordt door het gemeentebestuur al jaren vooral als een juridische aangelegenheid beschouwd. Waar de gemeente vooral mee bezig is, is dat zij de door haar opgestelde luchtkwaliteitrapporten overeind weet te houden in procedures bij de rechtbank. Vanuit verschillende kanten wordt getwijfeld over de invoer in de gebruikte modellen. Vanuit de bevolking en vanuit verschillende maatschappelijke organisaties bestaat de behoefte om de werkelijke luchtkwaliteit te weten. Om het vertrouwen van de bevolking in de berekeningen van de gemeente te herstellen pleit de SP Utrecht al jaren voor een eenvoudig meetnet. Andere steden gingen Utrecht hierin al voor. Zoals bijvoorbeeld Den Haag en Nieuwegein. Door middel van deze metingen kan de gemeente aantonen dat haar berekeningen binnen bepaalde marges kloppen.

De weigering van de gemeenteraad om geld vrij te maken voor een eenvoudig meetnet heeft het wantrouwen onder de bevolking versterkt. Voor de SP Utrecht was het na het zoveelste debat in de gemeenteraad genoeg. Als de berg niet naar Mozes komt... De SP-fractie gaf het Buro Blauw in december 2008 de opdracht de luchtkwaliteit op 20 locaties in de stad gedurende 16 weken te meten. Van deze 20 locaties zijn 12 locaties ook opgenomen in de saneringstool van het NSL (Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit) en kunnen de resultaten dus vergeleken worden met de berekeningen van de gemeente. Van de andere acht locaties zijn geen eerdere gegevens. Het zijn relatief rustige straten die zich wel bevinden op relatief korte afstand van drukke wegen zoals de A12, A27, de NRU en de Waterlinieweg.

Eerdere onderzoeken¹²³ gaven aan dat berekeningen een overschatting van de gemeten concentraties opleverden. Op grond hiervan was de verwachting van de SP dat de metingen door Buro Blauw een relativerend beeld kunnen opleveren ten aanzien van de luchtkwaliteit en de berekeningen door de gemeente.

Eind augustus kwam Buro Blauw met haar meetrapport (zie bijlage 1). De werkgroep Luchtkwaliteit van de SP-Utrecht heeft deze metingen voor de 12 locaties die ook zijn opgenomen in de saneringstool vergeleken met de berekeningen van de gemeente door de berekeningen opnieuw uit te voeren op exact de gemeten afstand tot de wegas van de meetpunten.

Van de locaties die niet in de saneringstool zijn opgenomen komt de meting op de Herautsingel (op ongeveer 70 meter afstand van de A12) boven de plandrempelwaarde voor 2009 ($42 \mu\text{g}/\text{m}^3$) uit. De overige locaties, op afstand "langs" de Waterlinieweg, de A27 en de NRU blijven onder de plandrempel. Het is aan te bevelen dat op deze locaties de werkelijke luchtkwaliteit blijft gemonitord.

De metingen op de 12 locaties die in de saneringstool zijn opgenomen wijzen uit dat de plandrempelwaarde op één na op al deze locaties wordt overschreden. Het gaat hier om grote overschrijdingen (zie bijlage 1)

Als een vergelijking wordt gemaakt met de berekeningen van de gemeente (zie bijlage 2) blijkt dat voor 11 van de 12 locaties de metingen hoger uitkomen dan de berekeningen van

1 RIVM rapport 680600003/2007 [J.P. Wesseling et al]
www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/680600003.pdf

2 Analyse berekende en gemeten NO₂ concentraties 2005 in Den Haag [A. Özbek et al]
http://www.denhaag.nl/Docs/dsb/milieu/Lucht/Rapportage_luchtkwaliteit_2005_-_bijlage_4.pdf

3 Met meten toch meer weten [S. van der Zee et al, 2004]

de gemeente. Voor zes locaties kan zelfs met deze korte meetcampagne worden aangetoond dat het verschil tussen de metingen en de berekeningen van de gemeente niet op toeval kan berusten. Om deze verschillen te kunnen verklaren moet er een andere verklaring zijn. Het model wordt in heel Nederland gebruikt en er zijn geen aanwijzingen dat het model niet goed zou zijn en daarin de verklaring kan worden gevonden. De grote verschillen tussen berekeningen en metingen zouden anders ook in andere gemeenten naar voren moeten komen. De enige logische verklaring van de verschillen is de invoergegevens die de gemeente gebruikt in het model. Vooral de ingevoerde hoeveelheid auto's, vrachtwagens en bussen en welk deel van de dag dit verkeer wordt opgehouden door file of langzaamrijdend verkeer zijn hierbij van belang.

Met de huidige invoergegevens geven de berekeningen dus een onbetrouwbaar beeld van de werkelijke luchtkwaliteit. De gemeente zou geen plan moeten willen opstellen waarbij zij zich baseert op deze foute gegevens. Als het om de gezondheid van de Utrechters gaat is niet de juridische, maar de wetenschappelijke waarheid van belang. Zeker als de luchtkwaliteit in flink wat wijken gaat verslechteren. Zoals dit gebeurt met het huidige plan.

Het plan dat de gemeenteraad moet vaststellen moet gebaseerd zijn op reële invoergegevens. Om te beginnen kunnen de tellingen door verkeerslichten gebruikt worden. Ten tweede kunnen de tellingen van het Bureau Handhaving Openbaar Ministerie (de flitspalen) gebruikt worden. Aanvullend kunnen elektronische metingen uitgevoerd worden met gebruik van telslangen.

Alleen als een plan wordt opgesteld dat is gebaseerd is op de realiteit heeft de gemeente de kans om het vertrouwen van de Utrechters terug te winnen. Een plan waarbij niet de problemen met de luchtkwaliteit wordt verplaatst door de luchtkwaliteit op bepaalde wegen te verbeteren en ze in Zuilen/Ondiep, Oog in Al en Hoograven te verslechteren. Een plan waarin de oorzaak van de slechte luchtkwaliteit, het faciliteren van de groei van het autoverkeer naar het stationsgebied, wordt aangepakt. Een plan dus met de focus op gezondheid voor alle Utrechters is plaats van op een juridische schijnwerkelijkheid.

De invoering van een eenvoudig fijnmazig meetnet dient in Utrecht naast de in het NSL genoemde doelen⁴, een eigen doel: het vertrouwen van de bevolking terugwinnen. De gemeente is zelf verantwoordelijk voor het verdwijnen van dit vertrouwen en is dus ook zelf verantwoordelijk om dit terug te winnen. Door een eenvoudig fijnmazig meetnet moet de gemeente het zichzelf onmogelijk maken dat ze, onder druk van andere belangen, opnieuw "creatief" met de invoergegevens omgaat.

Wetenschappelijke onderbouwing met eenvoudige goedkope middelen die op veel punten in te zetten zijn hebben de voorkeur boven juridische onderbouwing die dure middelen vereisen en daarom op slechts enkele punten kunnen worden ingezet.

Kortom: het wantrouwen van de bevolking ten aanzien van de invoergegevens die worden gebruikt door de gemeente blijkt gerechtvaardigd te zijn. Als de gemeente bij het opstellen van haar plannen van deze foutieve gegevens gebruik blijft maken is verzet tegen deze plannen volkomen gerechtvaardigd. De SP zal dit verzet ondersteunen, ook als vanuit de bevolking een initiatief wordt genomen voor een raadgevend referendum over het raadsbesluit ALU.

---

4 In het kabinetsbesluit NSL staat letterlijk (p. 59): "Ook voor NO₂ worden naast de reguliere metingen in het Landelijke Meetnet Luchtkwaliteit aanvullende metingen voorzien. Deze NO₂-metingen zullen worden geconcentreerd op stedelijke locaties waar (hoge) blootstelling plaatsvindt. Door de inzet van een relatief goedkope meettechniek (diffusiebuisjes) kan door het uitvoeren van een relatief groot aantal metingen de concentratie in een stedelijk gebied meer gedetailleerd in kaart worden gebracht. Hoewel de meetresultaten minder nauwkeurig zullen zijn dan die in het Landelijk Meetnet Luchtkwaliteit, kunnen ze wel een goede indruk geven van concentratietrends en van het effect van bestrijdingsmaatregelen."

Bijlage 1: NO₂-concentratie metingen Utrecht, verkennende metingen
luchtkwaliteit (zonder analysecertificaten), Buro Blauw

